De fossiele schelpen van de Nederlandse stranden en zeegaten, 5

door

C. O. VAN REGTEREN ALTENA, A. BLOKLANDER en L. P. POUDEROYEN

Familie TURRIDAE (vervolg)

158. *Oenopota turricula* (Montagu, 1803)

Plaat 17

Bela turricula (Mont.); *Lora turricula* (Mont.); *L. turricula* var. *nobilis* Beets, 1946, nec *Oenopota nobilis* (Möller, 1842).

Zie: Van Benthem Jutting, 1933, Fauna van Nederland, afl. 7, p. 154.

L. 23½, B 10; L 20½, B 9. Forse exemplaren uit de Westerschelde komen overeen met wat BEETS var. *nobilis* noemt, maar niet met de grote, grof geribde, hoekige en relatief brede, arctische *Oenopota nobilis* (Möll.). Vergeleken met een uitgebreid recent materiaal bleken zulke exemplaren in geen enkel ander opzicht van de recente *O. turricula* te verschillen dan in grootte. Fossiele exemplaren van deze soort uit het Eemien kunnen langs onze gehele kust aanspoelen; in Zeeland ook oudere, uit het Oud-Plistoceen.

Exemplaren uit de Westerschelde, die als *Lora scalaris* (Möller, 1842), var. *ecarinata* G. O. Sars, 1878, vermeld zijn, zijn in te slechte conditie om met zekerheid te worden gedetermineerd.

159. *Oenopota trevelliana* (Turton, 1834)

Plaat 17

Pleurotoma reticulata Brown, 1824, nec Brocchi, 1814; *Lora reticulata* (Brown); *Bela trevelyana* auct.; *L. trevelliana* (Turt.).

L 12½, B 6½; L 12, B 6. Relatief breder dan 158; radiale ribben talrijker, maar minder geprononceerd, op de laatste omgang niet doorlopend tot de basis. I: Noord-Beveland, Walcheren. O-Plist.

160. *Mangelia (Mangelia) costulata smithi* (Forbes, 1840)

Mangelia striolata (Reeve, 1846); *Mangilia smithii* (Forb.).

L 15, B 4½; L 13, B 4. Zeer slank; winding trapvormig, hetgeen bij onze fossiele exemplaren door slijtage meestal weinig opvalt; omgangen hoger t.o.v. de breedte dan bij 161; met 9-11 radiale ribben op laatste omgang (twijfelachtig exemplaar met 7); spiraalsculptuur niet altijd meer zichtbaar. I: Walcheren. II: Ritthem. III: Westerschelde. ? Plioc, O-Plist.

†161. *Mangelia (Mangelia) substriolata* (Harmer, 1918)

Plaat 17

Clavatula costata Wood, 1848, partim; *Pleurotoma costata* Nyst, 1878, nec *Murex costatus* Donovan, 1804; *Raphitoma substriolata* Harmer; *Mangelia altenai* Brakman, 1938.

L 12½, B 5; L 10, B 3½. Kleiner en gedrongener dan 160; relatieve breedte variabel; hoogte mond meestal ongeveer helft van totale hoogte; omgangen breder t.o.v. de hoogte, met sterker geschouderde, schevere radiale ribben, 9-11 op laatste omgang, meestal is een fijne spiraalsculptuur min of meer duidelijk te zien. I: Walcheren. II: de Kaloot, Ritthem. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

162. *Mangelia (Mangelia) coarctata* (Forbes, 1840)
Plaat 17

Murex costatus Donovan, 1804, nec Turton, 1777; *Mangelia costata* (Don.).

L 7, B 2½; L 6, B 2⅓. Slanker; winding minder trapvormig dan bij 161 door minder geschouderde ribben; mondhoogte steeds minder dan halve schelphoogte; aantal radiale ribben kleiner: 7-8 op is een fijne spiraalsculptuur min of meer duidelijk te zien. I: Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen, Plist.

†163. *Mangelia (Mangelia) curtistoma* (A. Bell, 1871)
Plaat 17

Raphitoma curtistoma (A. Bell).

L 16, B 5½; L 14, B 5. Vrij slank; omgangen weinig geschouderd; mond duidelijk minder hoog dan halve schelphoogte; laatste omgang met 11-13 vrij platte, radiale ribben; fijne spiraalsculptuur. I: Walcheren, II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

†164. *Mangelia (Mangelia) plicatella* (Jan in L. Bellardi, 1848)
Plaat 17

Raphitoma plicatella (Jan in L. Bellardi); *Mangelia dubia* Bloklander, 1952, nec Harmer, 1915; ? *Mangelia woodi* Bloklander, 1952 (nec Harmer, 1915).

L 16, B 7; L 12, B 4½. Niet zeer slank; omgangen iets geschouderd; hoogte mond ongeveer halve schelphoogte; laatste omgang met 10-12 krachtige radiale ribben; zeer fijne spiraalsculptuur. II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

†165. *Mangelia (Mangelia) senilis* (S. V. Wood, 1872)
Plaat 17

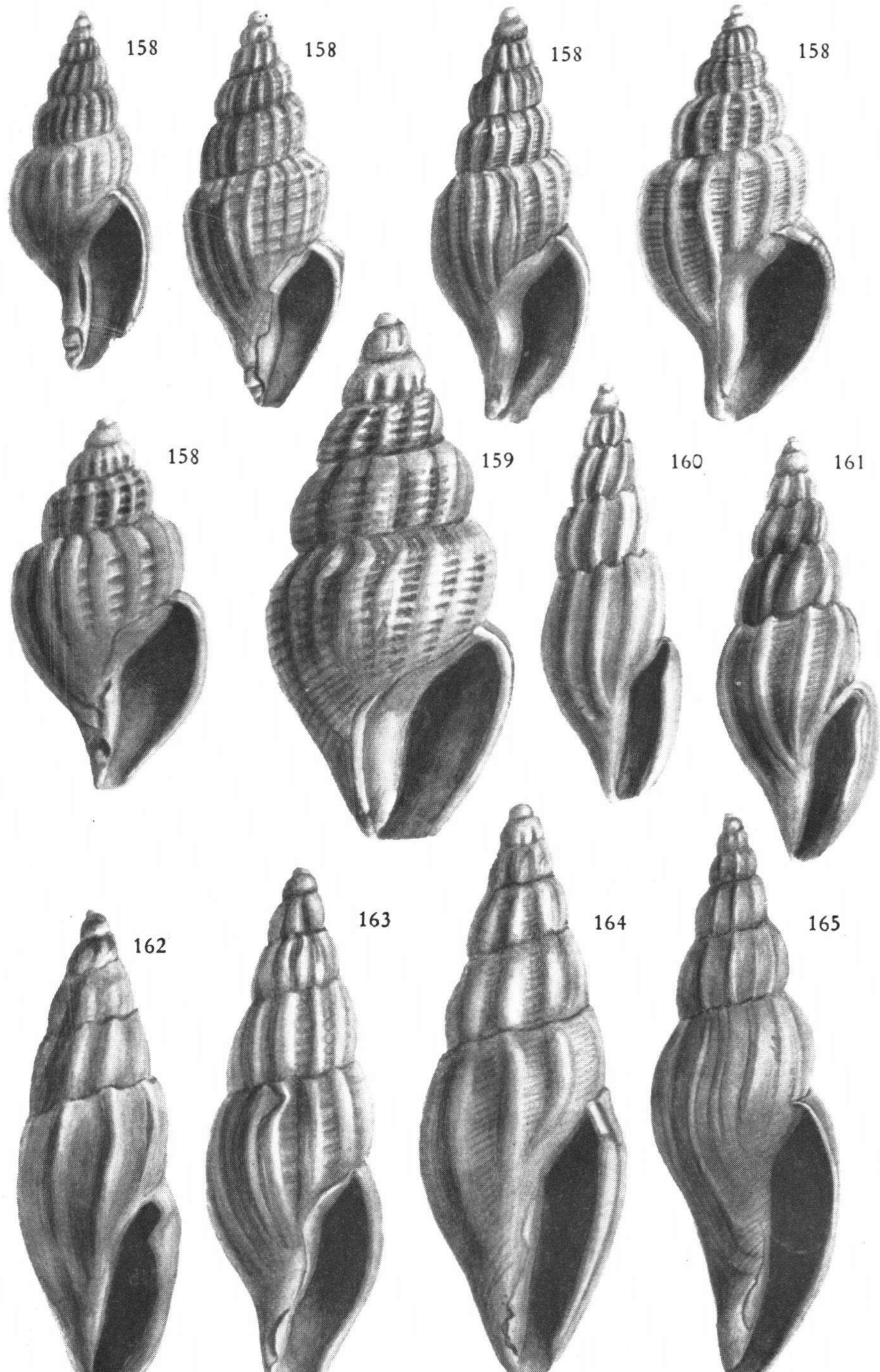
Raphitoma senilis (S. V. Wood).

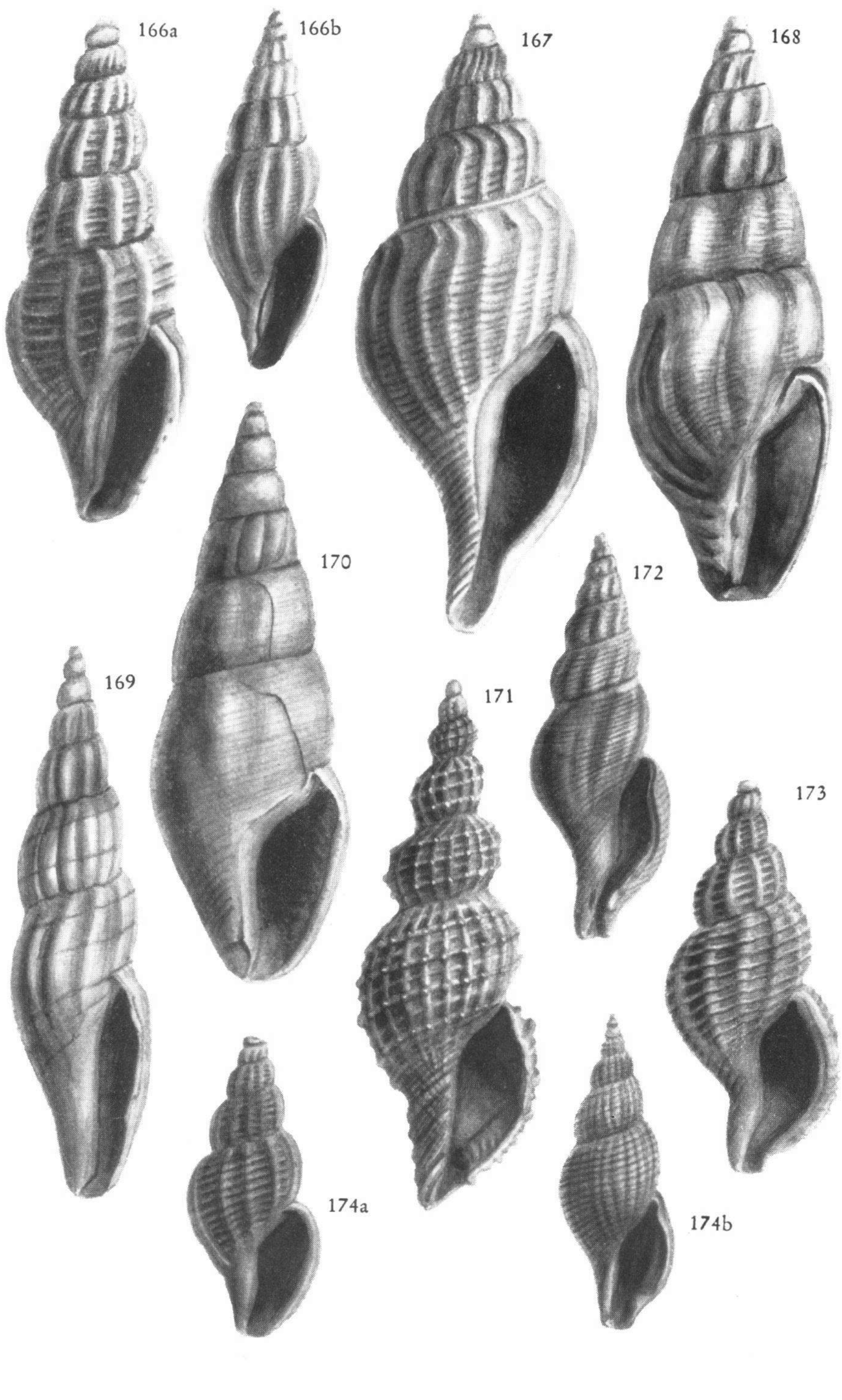
L 28, B 9; L 21½, B 8. Vrij slank; omgangen zwak geschouderd, met niet zeer krachtige radiale ribben, die smaller zijn dan de tussenruimten, 10-12 op de laatste omgang; mond iets hoger dan halve schelphoogte; sinus ondiep. III: Westerschelde. O-Plist.

†166. *Mangelia (Mangelia) keepingi* (Etheridge & A. Bell, 1898)
Plaat 17

Raphitoma keepingi (Eth. & Bell); *Raphitoma consimilis* Harmer, 1918.

Vergrotingen Plaat 17: 158, bovenste rij v. l. n. r.: × 2, × 3, × 3, × 5; 158, tweede rij links: × 5; 159: × 7; 160: × 6; 161, 164, 165: × 4; 162: × 9; 163: × 5.

158
158
158
158
158
159
160
161
162
163
164
165

166a
166b
167
168
170
172
169
171
173
174a
174b

L 9, B 3; L 8, B 3. Komt voor in twee vormen, die in elkaar overgaan:

a) forma *keepingi* (Eth. & Bell). Met sculptuur van radiale ribben gesneden door spiralen, waarvan enkele krachtiger zijn dan de andere; omgangen van de winding daardoor hoekig van uiterlijk.

b) forma *consimilis* (Harmer). Met sculptuur van fijne gelijkmatige spiralen gesneden door radiale ribben, die ook minder ontwikkeld kunnen zijn. Deze vorm doet denken aan 168, maar heeft een nauwere en diepere sinus.

I: Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

†167. *Mangelia (Bela) belgica* Van Regteren Altena, 1959
Plaat 17

Pleurotoma similis Nyst, 1881, nec. Bivona, 1838; *Raphitoma similis* (Nyst); *Lora similis* (Nyst).

L 13, B 5; L 11½, B 4. Vrij dunschalig; omgangen zwak geschouderd, met duidelijke, fijne spiraalsculptuur, gesneden door bredere, weinig geprononceerde, sierlijk gebogen, radiale ribben; sinus breed en vrij ondiep. I: Walcheren. II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc. O-Plist.

168. *Mangelia (Bela) nebula* (Montagu, 1803)
Plaat 17

Raphitoma nebula (Mont.).

L 14, B 5, L 13, B 3½. Vrij slank; hoogte mond hoogstens halve schelphoogte; radiale ribben min of meer geprononceerd; duidelijke fijne spiraalsculptuur; sinus vrij breed en ondiep. I: Terschelling, Walcheren. Plist.

†169. *Mangelia (Bela) notata* (A. Bell, 1871)
Plaat 17

Rhaphitoma attenuata (Mont.) var. *notata* (A. Bell); *Mangelia attenuata* Bloklander, 1952 (nec Montagu, 1803).

L 18, B 4½; L 16, B 4. Zeer slank, winding niet trapvormig; sutuur ondiep; 11-12 radiale ribben op laatste omgang; enkele duidelijke spiraalribben, bijvoorbeeld 2 op voorlaatste, 4 op laatste omgang. II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc.

†170. *Mangelia (Bela) tenuistriata* (A. Bell, 1871)
Plaat 17

Mangelia mitrula v. R. Altena, 1938, nec *Buccinum mitrula* J. Sowerby, 1822; *Raphitoma tenuistriata* (A. Bell).

L 12, B 4; L 9, B 3½. Klein en slank; met, vooral op de laatste omgang, vage, radiale ribben en fijne spiraalsculptuur. I: Noord-

Vergrotingen Plaat 18: 166a: × 9, 166b: × 3, 167, 168, 170: × 7; 169, 172, 173 × 4; 171 × 5; 174a × 6; 174b × 7½.

Beveland, Walcheren. II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

171. *Raphitoma hystrix* (Cristofori & Jan, 1832)

Plaat 17

Pleurotoma hystrix Crist. & Jan; *Clathurella hystrix* (Crist. & Jan).

H 23, B 8; H 19, B 6; H 18, B 6. Zeer slank; omgangen relatief hoog en bol; netvormige sculptuur van dunne spiralen gesneden door radiale ribben van dezelfde breedte, met knobbeltjes op de snijpunten. I: Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-plist.

172. *Philbertia (Comarmondia) gracilis* (Montagu, 1803)

Plaat 18

Pleurotoma emarginata Nyst, 1881; *Bellardiella gracilis* (Mont.); *Raphitoma gracilis* (Mont.).

L 24, B 7½; L 17, B 5½. Lang en slank; met stevige radiale ribben, die vooral op de omgangen van de winding scheef staan en op de laatste omgang soms weinig geprononceerd zijn; daartussen fijne spiraalsculptuur; langs de sutuur een vrij diepe vore met groeilijnen, die de diepe sinus vertonen. II: Ritthem: III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

173. *Philbertia (Philbertia) leufroyi* (Michaud, 1828)

Plaat 18

L 16½, B 8½; L 16, B 7. Omgangen zeer bol; met radiale ribben gekruist door spiralen, die bij ongesleten exemplaren over de radiale ribben heen lopen en afwisselend stevig en fijn kunnen zijn, vooral op de laatste omgang. I: Domburg. II: Ritthem. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

174. *Philbertia linearis* (Montagu, 1803)

Plaat 18

Pleurotoma linearis (Mont.); *Clathurella linearis* (Mont.); *Clavatula perpulchra* S. V. Wood; *Clathurella linearis* (Mont.) var. *perpulchra* (S. V. Wood).

Komt voor in twee vormen, die in elkaar overgaan:

a) forma *linearis* (Mont.). L 9, B 4. Een miniatuur van 173; buitenlip aan binnenzijde met knobbel onder sinus en knobbel boven siphonale kanaal. Even grote, jonge 174 heeft minder omgangen en grovere sculptuur.

†b) forma *perpulchra* (Wood). L 6½, B 3; L 4½, B 2. Kleiner en slanker dan 174 a en met fijnere sculptuur.

I: Walcheren. II: Ritthem. III: Westerschelde.